

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Marijampolės savivaldybės tarybai
Marijampolės savivaldybės administracijai

**IŠVADA
DĖL MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS SKOLINIMOSI GALIMYBIŲ**

2023 m. kovo 14 d. Nr. 1 – 4 – (2.1)

Marijampolė

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, prižiūrėdama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai: rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis¹.

Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija² – sprendimų dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis ir garantijų teikimo už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Išvada teikiama, atsižvelgiant į Marijampolės savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijos prašymą³ pateikti išvadą dėl galimybės Savivaldybei imti 2 121,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti.

Numatomi finansuoti investicijų projektai:

1. Marijampolės LEZ laisvų sklypų infrastruktūros pritaikymas investuotojų poreikiams;
2. Projekto „Investicijų pritraukimui svarbios inžinerinės infrastruktūros vystymas“;
3. Projekto „Automobilių stovėjimo aikštelės statyba eismo reguliavimo sunkiajam transportui priemonių diegimas Marijampolėje, Stoties g. 10B“ įgyvendinimas;
4. Projekto „Darnaus judumo priemonių diegimas Marijampolės mieste“ įgyvendinimas;
5. Projekto „Marių parko sala, kaip poilsio gamtos oazė“ įgyvendinimas;
6. Projekto „Energijos suvartojimo gatvių apšvietimo infrastruktūroje mažinimas Marijampolės mieste, II etapas“ įgyvendinimas;
7. Saulės elektrinių įrengimas Marijampolės savivaldybės švietimo, kultūros, sporto ir sveikatos apsaugos įstaigose;

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533, 27 str. 1 d. 3 p.

² Ten pat, 16 str., 2 d., 28 p.

³ Marijampolės savivaldybės administracijos 2023-03-13 raštas Nr. SA-2295 (6.1E) „Dėl Marijampolės savivaldybės galimybės imti paskolą“

8. Antžeminių mišrių komunalinių ir antrinių žaliavų atliekų surinkimo konteinerių aikštelių įrengimas;
9. Projekto „Rasos vaikų lopšelio-darželio pastatų modernizavimas“ įgyvendinimas;
10. Projekto „Šaltinėlio“ vaikų lopšelio-darželio pastato modernizavimas“ įgyvendinimas;
11. Projekto „Saugok sveikatą, kol jaunas-2“ įgyvendinimas.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) atliko vertinimą, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybei prisiėmus skolinius įsipareigojimus, nebus viršyti Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatyti ir Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti limitai.

Skolinimosi reglamentavimas

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo⁴ nuostatas, savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme⁵ (toliau – Konstitucinis įstatymas) numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes⁶ paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniams įsipareigojimams vykdyti.

Savivaldybių skolinimosi taisyklės⁷ nustato, kad savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas) nustatytų limitų.

Savivaldybės skolos ir garantijų limitai

Vadovaujantis 2023 metų Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁸ 13 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis, savivaldybių skolos limitas yra 60 proc. nuo šio įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2022 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, sumos. Minėtame 5 priede nurodytos prognozuojamos Marijampolės savivaldybės biudžeto pajamos – 45 230,0 tūkst. Eur. Savivaldybės 2022 m. gautos pajamos (be gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijų – 7 021,6 tūkst. Eur. Bazinė suma, nuo kurios skaičiuojamas Savivaldybės skolos limitas, yra 52 251,6 tūkst. Eur. Tokiu būdu Savivaldybės 2023 metų skolos limitas, į kurį įskaitomi visi Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pasirašius paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, yra 31 350,96 tūkst. Eur.

Pagal buhalterinės apskaitos duomenis, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai, skaičiuojami į skolos limitą, 2023 m. sausio 1 d. buvo 10 945,0 tūkst. Eur arba 20,95 proc., iš jų:

- paimtų ir negrąžintų paskolų liktis – 6 774,0 tūkst. Eur;
- finansinės išperkamosios nuomos (lizingo) sutartys – 526,8 tūkst. Eur;
- paskolų įsipareigojimai pagal DNMP9 - 379,4 tūkst. Eur;
- kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai – 12,9 tūkst. Eur;
- prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas – 3 251,9 tūkst. Eur.

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430, 10 str. 1 d. 1 p.

⁵ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289.

⁶ kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais.

⁷ Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4 p.

⁸ Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2022-11-22 Nr. XIV-1556

⁹ DNMP – Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“

Savivaldybės skolos limito likutis 2023 m. sausio 1 d. yra 20 405,96 tūkst. Eur. Planuojama imti 2 121,0 tūkst. Eur ilgalaikę paskola investicijų projektams finansuoti Savivaldybės skolą padidintų iki 13 066,0 tūkst. Eur arba 25,01 proc.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 5 225,16 tūkst. Eur (10 procentų nuo bazinės sumos). Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas 2023 m. sausio 1 d. yra 3 251,9 tūkst. Eur arba 7,0 proc.

Savivaldybės skolos limitai nėra viršijami.

Fiskalinės drausmės taisyklės

Pagal Konstitucinio įstatymo nuostatas¹⁰, Savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2022 metų pabaigoje paskelbė 2022–2025 metų ekonominės raidos scenarijų¹¹, kur šiuo laikotarpiu numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės 2023 metų biudžeto asignavimai gali viršyti pajamas, tačiau ne daugiau kaip 1,5 procento.

Savivaldybė turi užtikrinti metinio grynojo skolinimosi limitą¹², į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetinėiais metais Savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje, laikymasi. Savivaldybės tarybos sprendimu¹³ patvirtintos 2023 metų biudžeto pajamos – 80 896,0 tūkst. Eur, planuojamų įvykdyti skolinių įsipareigojimų suma – 1 253,64 tūkst. Eur. Atsižvelgiant į viešai paskelbto ekonominės raidos scenarijaus rezultatus, Savivaldybė gali planuoti 1,5 proc., t. y. 1 213,44 tūkst. Eur, pajamas viršijančius asignavimus. Planuojama imti ilgalaikę paskola, įvertinus 2023 metais numatomų įvykdyti skolinių įsipareigojimų sumą, nepadidins Savivaldybės asignavimų daugiau nei 1,5 proc., lyginant su planuojamomis pajamomis. Juolab kad vadovaujantis Konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatomis, Savivaldybei taikoma biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė, leidžianti nustatytais atvejais koreguoti pajamas ir asignavimus.

Nauja yra tai, kad asignavimai ir pajamos, t. y. balansas, vertinami kaupiamuoju būdu. Jeigu paskutiniaisiais pasibaigusiais metais Savivaldybės biudžeto balanso rodiklis faktiškai nukrypsta nuo Savivaldybės biudžeto balanso rodiklio, atitinkančio nustatytą biudžeto sudarymo taisyklę, Savivaldybė ne daugiau kaip per dvejus metus turi visiškai kompensuoti šį nukrypimą.

Taip pat Savivaldybė turi siekti, kad nedidėtų įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) metų gale, palyginus su praėjusių metų įsiskolinimu metų gale. Pagal buhalterinės apskaitos duomenis, Savivaldybės įsiskolinimas 2022 m. sausio 1 d. buvo 1 316,3 tūkst. Eur, 2023 m. sausio 1 d. sumažėjo 25 proc. ir siekė 982,0 tūkst. Eur. 2022 m. buvo užtikrintas Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatų, dėl įsiskolinimų mažinimo, įgyvendinimas.

¹⁰ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06, Nr. XII-1289, 4 str.

¹¹ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtas ir viešai 2022-12-21 paskelbtas 2022–2025 m. ekonominės raidos scenarijus, dėl kurio Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2022-12-28 pateikė išvadą Nr. BPE-10.

¹² Savivaldybių skolinimosi taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 4.2 p.

¹³ Marijampolės savivaldybės tarybos 2023-01-30 sprendimas Nr. 1-1 „Dėl Marijampolės savivaldybės 2023 metų biudžeto patvirtinimo“.

Skolinimosi pagrindimas

Savivaldybės 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane¹⁴ yra suplanuotas investicijų projektų vykdymas 2023 metais. Skolintomis lėšomis planuojama finansuoti šiuos projektus:

Eil Nr.	Projekto pavadinimas	Preliminarus kofinansavimo lėšų poreikis 2023m, tūkst. Eur
1.	Marijampolės LEZ laisvų sklypų infrastruktūros pritaikymas investuotojų poreikiams;	200,0
2.	Projekto „Investicijų pritraukimui svarbios inžinerinės infrastruktūros vystymas“;	137,0
3.	Projekto „Automobilių stovėjimo aikštelės statyba eismo reguliavimo sunkiajam transportui priemonių diegimas Marijampolėje, Stoties g. 10B“ įgyvendinimas;	100,0
4.	Projekto „Darnaus judumo priemonių diegimas Marijampolės mieste“ įgyvendinimas;	76,1
5.	Projekto „Marių parko sala, kaip poilsio gamtos oazė“ įgyvendinimas;	292,0
6.	Projekto „Energijos suvartojimo gatvių apšvietimo infrastruktūroje mažinimas Marijampolės mieste, II etapas“ įgyvendinimas;	258,0
7.	Saulės elektrinių įrengimas Marijampolės savivaldybės švietimo, kultūros, sporto ir sveikatos apsaugos įstaigose;	67,0
8.	Antžeminių mišrių komunalinių ir antrinių žaliavų atliekų surinkimo konteinerių aikštelių įrengimas;	250,0
9.	Projekto „Rasos vaikų lopšelio-darželio pastatų modernizavimas“ įgyvendinimas;	340,5
10.	Projekto „Šaltinėlio vaikų lopšelio-darželio pastato modernizavimas“ įgyvendinimas;	441,3
11.	Projekto „Saugok sveikatą, kol jaunas-2“ įgyvendinimas.	15,5
Iš viso:		2177,4

Prisiimti įsipareigojimus pagal paskolų sutartis yra Savivaldybės skolinimosi reglamentuojančiuose teisės aktuose numatyta skolinimosi forma. Savivaldybės administracijos nurodyta planuojamos imti 2 121,0 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos naudojimo paskirtis atitinka teisės aktų nuostatas – investicijų projektams finansuoti.

Išvada

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktų bei Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatomis, Marijampolė savivaldybė 2023 metais gali skolintis 2 121,0 tūkst. Eur.

Savivaldybės kontrolierius

Juozas Vaičiulis

¹⁴ Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-12-22 sprendimas Nr.1-318 „Dėl Marijampolės savivaldybės 2023–2025 m. strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Marijampolės savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Marijampolės savivaldybės skolinimosi galimybių
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-03-14 Nr. 1-4
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Juozas Vaičiulis Savivaldybės kontrolierius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-03-15 12:22
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2022-09-24 15:49 - 2027-09-23 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20230313.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metaduomuo "Priskirtos bylos (tomo) indeksas (-ai)" privalo būti elektroniniame dokumente ir kiekviename pasikartojančiame tėviniame elemente
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2023-03-20 nuorašą suformavo Raimonda Jasiulevičiūtė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-